

Trening: wzory sumy kątów i równania trygonometryczne

Zestawy krótkich przykładów do lekcji 7.4 Wzory na funkcje sumy kątów i równania trygonometryczne: wartości z wzorów na sumę i podwojony kąt, równania elementarne w $\mathbb{R}$, równania sprowadzane do iloczynu w przedziale. Na końcu zadania w stylu arkusza rozszerzonego.

POZIOM A · WARTOŚCI Z WZORÓW

ZESTAWY A

2 zestawy

1 Oblicz, korzystając z wzorów na funkcje sumy i różnicy kątów.

a) $\cos 75^\circ$

b) $\sin 15^\circ$

c) $\cos 105^\circ$

d) $\operatorname{tg} 15^\circ$

e) uprość

$$\sin\left(x + \frac{\pi}{3}\right) - \sin\left(x - \frac{\pi}{3}\right)$$

2 Oblicz, korzystając z wzorów na podwojony kąt.

a) $\sin 2\alpha$, gdy $\sin \alpha = \frac{3}{5}$, α ostry

b) $\cos 2\alpha$, gdy $\sin \alpha = \frac{3}{5}$

c) $\cos 2\alpha$, gdy $\cos \alpha = -\frac{1}{3}$

d) $\operatorname{tg} 2\alpha$, gdy $\operatorname{tg} \alpha = 3$

e) $\cos^2 15^\circ - \sin^2 15^\circ$

f) $2 \sin 22,5^\circ \cos 22,5^\circ$

▢▢▢ podstawowe   ▢▢▢ średnie   ▢▢▢ trudniejsze

POZIOM B · RÓWNANIA ELEMENTARNE W $\mathbb{R}$

ZESTAWY B

1 zestaw

1 Rozwiąż równanie ($k \in \mathbb{Z}$).

a) $\sin x = \frac{\sqrt{2}}{2}$

b) $\cos 2x = -1$

c) $\operatorname{tg} 3x = 1$

d) $\sin\left(x - \frac{\pi}{4}\right) = 0$

e) $\cos \frac{x}{2} = \frac{1}{2}$

f) $\cos x = 2$

▣▣ podstawowe   ▣▣▣ średnie   ▣▣▣▣ trudniejsze

POZIOM C · DO ILOCZYNU, ROZWIĄZANIA W PRZEDZIALE

ZESTAWY C

1 zestaw

1 Rozwiąż równanie w podanym przedziale.

a) $\cos 2x = \cos x$, $[0, 2\pi]$

b) $\sin 2x = \sin x$, $[0, \pi]$

c) $\sin x + \cos x = 1$, $[0, 2\pi]$

d) $\sin 5x - \sin x = 0$, $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$

e) $\operatorname{tg} x = 2 \sin x$, $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

▣▣ podstawowe   ▣▣▣ średnie   ▣▣▣▣ trudniejsze

ZADANIA MATURALNE

Formy zadań jak w arkuszu rozszerzonym CKE: zadania otwarte z punktowanymi etapami (wzór, alternatywa, rozwiązania).

ZADANIA W STYLU ARKUSZA

3 zadania · 11 pkt

1 (0–3 pkt) Rozwiąż równanie $\cos 2x = 3 \sin x - 1$ w przedziale $[0, 2\pi]$.

2 (0–4 pkt) Rozwiąż równanie $\sin 3x = \sin x$ w przedziale $[0, \pi]$.

3 (0–4 pkt) Rozwiąż równanie $\cos x + \cos 3x = 2 \cos 2x$ w zbiorze liczb rzeczywistych.

▣▣ podstawowe   ▣▣▣ średnie   ▣▣▣▣ trudniejsze

Odpowiedzi

Zestawy A

1. a) $\frac{\sqrt{6}-\sqrt{2}}{4}$ b) $\frac{\sqrt{6}-\sqrt{2}}{4}$ c) $\frac{\sqrt{2}-\sqrt{6}}{4}$ d) $2 - \sqrt{3}$ e) $\sqrt{3} \cos x$

2. a) $\frac{24}{25}$ b) $\frac{7}{25}$ c) $-\frac{7}{9}$ d) $-\frac{3}{4}$ e) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ f) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

Zestawy B

1. a) $\frac{\pi}{4} + 2k\pi$, $\frac{3\pi}{4} + 2k\pi$ b) $\frac{\pi}{2} + k\pi$ c) $\frac{\pi}{12} + \frac{k\pi}{3}$ d) $\frac{\pi}{4} + k\pi$ e) $\pm \frac{2\pi}{3} + 4k\pi$ f) brak rozwiązań

Zestawy C

1. a) $0, \frac{2\pi}{3}, \frac{4\pi}{3}, 2\pi$ b) $0, \frac{\pi}{3}, \pi$ c) $0, \frac{\pi}{2}, 2\pi$ d) $0, \frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{2}$ e) $-\frac{\pi}{3}, 0, \frac{\pi}{3}$

Zadania w stylu arkusza

1. 1. Wzór. $1 - 2 \sin^2 x = 3 \sin x - 1$, czyli $2 \sin^2 x + 3 \sin x - 2 = 0$.

2. Pierwiastki. $(2 \sin x - 1)(\sin x + 2) = 0$: $\sin x = \frac{1}{2}$ (bo $\sin x = -2$ jest niemożliwe).

3. W przedziale. $x \in \left\{ \frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6} \right\}$.

1 pkt za równanie kwadratowe w $\sin x$. 2 pkt za $\sin x = \frac{1}{2}$ i odrzucenie -2 . 3 pkt za oba rozwiązania.

2. 1. Wzór. $\sin 3x - \sin x = 2 \cos 2x \sin x = 0$.

2. Alternatywa. $\cos 2x = 0$ albo $\sin x = 0$.

3. Pierwsze. $x = \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}$: $\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}$.

4. Drugie. $x = 0$ albo $x = \pi$.

1 pkt za wzór na różnicę sinusów (albo na $\sin 3x$). 2 pkt za alternatywę. 3 pkt za rozwiązania jednego równania. 4 pkt za $x \in \left\{ 0, \frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}, \pi \right\}$.

3. 1. Wzór. $\cos x + \cos 3x = 2 \cos 2x \cos x$.

2. Iloczyn. $2 \cos 2x (\cos x - 1) = 0$.

3. Pierwsze. $\cos 2x = 0$: $x = \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}$.

4. Drugie. $\cos x = 1$: $x = 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$.

1 pkt za wzór na sumę cosinusów. 2 pkt za alternatywę. 3 pkt za jedną serię. 4 pkt za obie. Podzielenie przez $\cos 2x$ bez rozpatrzenia $\cos 2x = 0$: co najwyżej 3 pkt.

Matura z matematyki · Trening do lekcji 7.4 · Zadania autorskie, formy i punktacja wzorowane na informatorze i zasadach oceniania CKE dla poziomu rozszerzonego. Wszystkie odpowiedzi sprawdzone (tools/verify/mt7_4.py).